

Põllukivi DP elluviimise mõju Mõisaküla suur-konnakotkaste elupaigale ja toitumisaladele – järeldused ja meetmed

Põllukivi DP täiemahulise elluviimise korral kaob konnakotkaste jaoks pindalaliselt otseselt ligikaudu 7% toitumisalast ning kaudselt mõjutatud (500m vältimispuhver) on veel täiendavalt 13% toitumisalade kasutus – kokku Põllukivi DP mõju seega 20% toitumisala pindala ulatuses. Koosmõjus teiste juba kehtestatud detailplaneeringutega kavandatavate tegevuste realiseerimistega on toitumisalade otsene ja kaudne kadu kokku 40%.

Kui vaadata lähemalt Põllukivi DP mõju pesadest 2km kaugusel asuvatele rohumaadele, on mõju veelgi tugevam – Põllukivi DP täiemahulisel realiseerimisel hävib otseselt 13,4% 2km ulatuses olevatest rohumaadest, sellele lisandub kaudse mõjuga 12,5%. Kokku on otseselt ja kaudselt mõjutatud 26% ehk neljandik täna konnakotkale toitumiseks sobivatest rohumaadest.

Koosmõjus teiste juba kehtestatud detailplaneeringutega kavandatavate tegevuste elluviimisega on toitumisaladel leiduvate rohumaade otsene kadu 14% ja otsene ning kaudne kadu kokku 44% praegu olemasolevast rohumaast (joonis 8). Põllukivi DP osakaal rohumaade otseses kaos on 90%. Mõisaküla suur-konnakotkad kasutasid 2023.a Põllukivi maaüksust toitumisalana aktiivselt.

Eelkirjeldatud lindude asukoohaandmete- ja maastikuanalüüsi tulemusel saab järeldada, et Põllukivi DP täiemahulisel elluviimisel on Mõisaküla suur-konnakotkaste toitumisalale märkimisväärne negatiivne otsene ja kaudne mõju. Suur-konnakotka kaitse tegevuskavas (Väli 2020) on saagialade hävinemine ja kahjustamine hinnatud suure tähtsusega ohuteguriks ehk teguriks, mille jätkumisel võib 20 aasta jooksul Eesti asurkond kahaneda enam kui 20% ulatuses. Samas on liigi soodsa seisundi saavutamiseks vajalik kaitsta pesametsi ja toitumisrohumaad (Väli 2020).

2023. aasta seisuga võib Mõisaküla suur-konnakotkaste toitumisala kvaliteeti pidada heaks, selle tõenduseks on kaks edukat pesitsust viimasest kolmest aastast.

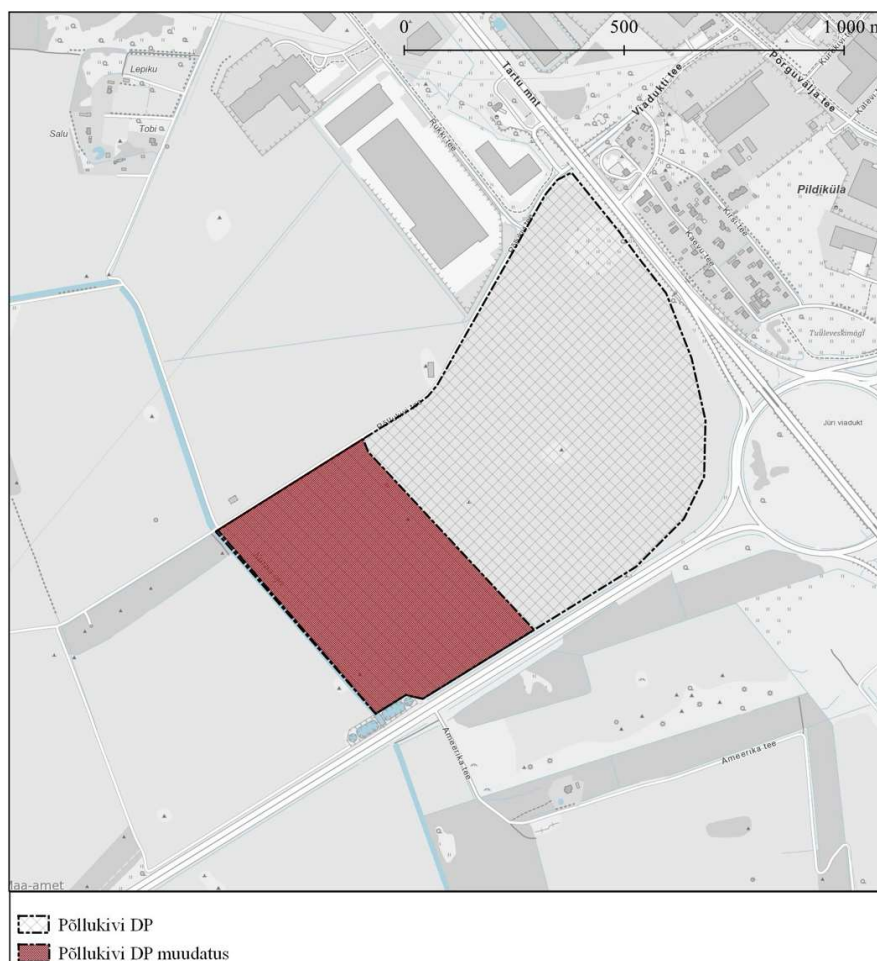
Mõisaküla suur-konnakotkaste toitumisala kvaliteedi säilitamiseks on kõige tõhusam meede jätta ellu viimata kõik pesast 2 km raadiuses kehtivad ja algatatud, kuid realiseerimata detailplaneeringud, mis kahandavad rohumaade pindala. Sellega tagatakse olemasoleva, kotkaste jaoks soodsa olukorra säilimine.

Põllukivi DP elluviimise eeldused Mõisaküla suur-konnakotkaste toitumisala kvaliteedi säilitamiseks on järgmised:

1. Põllukivi DP viiakse ellu vähendatud mahus, arvates hoonestatavast alast välja kavandatavast Pähklimäe teest läände jääv ala (Põllukivi tee, Pähklimäe tee, Kaeravälja tee vaheline ala; joonis 11) kui hoonestatava DP osa puhvertsoon.
2. Hoonestatavast alast välja arvatud ala (joonis 11) majandatakse püsirohumaana ja sinna luuakse saagi varitsemiseks maastikuelemente (kivivared).
3. Säilitatakse Väikepõllu ja Suurepõllu maaüksuse põhjaservas kasvava metsariba kui konnakotkaste toitumisala oluline maastikuelement (saagivaritsuskoht).

4. Väikepõllu ja Suurepõllu maaüksuseid majandatakse püsirohumaana.
5. Väikepõllu ja Põllukivi maaüksuste piiril paikneva Kurna oja ümber luuakse veekogumi mõlemale kaldapealsele mitmerindeline, eelistatult vähe hooldust vajav ning võimalusel kohalikest liikidest koosnev taimestiku riba võimalikult laias ulatuses (ELLE 2020), tõstmaks konnakotkaste toitumisala kvaliteeti.
6. Mõisaküla konnakotkaste pesadest 2 km raadiuses ei võimaldata edaspidi ellu viia planeeringuid, mis toovad kaasa rohumaade pindala kahanemise, sh päikeseparkide rajamise näol.
7. Mõisaküla konnakotkaste pesadest 2 km raadiuses soodustatakse põllumaade majandamist püsirohumaadena.

Müra mõju Mõisaküla suur-konnakotkaste elupaiga kvaliteedile ei ole võimalik täpselt hinnata. Saatjaga varustatud lindude asukohaandmete analüüs ei viidanud teadaolevate oluliste müraallikate (maanteed) otsesele vältimisele. Ettevaatusprintsibist lähtuvalt ei ole mõeldav uute mürahäiringute rajamise lubamine pesast kuni 1 km kaugusele enne kui nende negatiivne mõju on välistatud. Müra kui häiringu vältimiseks on piisav kui järgida liigi kaitse tegevuskavas toodud soovitusi uute taristuobjektide ehitamise vältimiseks pesadele lähemale kui 1 km (Väli 2020).



Joonis 11. Põllukivi DP välispiiri muudatusettepanek – punasega tähistatud ala majandada püsirohumaana.